

'Le Concept

L. Polman

In Afghanistan voegen wij militaire, civiele en politieke elementen samen in het streven naar één doel: het slagen van het internationale ingrijpen. U dacht misschien nog dat die tactiek 'geïntegreerde benadering' heette, maar in Den Haag hebben ze het inmiddels liever over de 'holistische benadering'. De term grijpt om zich heen als het kippengriepvirus. Defensie strooit ermee in folders en brochures ('het CIMIC-concept staat een holistische aanpak voor').

Het ministerie van Ontwikkelings-samenwerking beschrijft in nota's gepassioneerd de noodzaak van een 'holistische houding' in de algehele 'ontwikkelingsbenadering' van Uruzgan; Europarlementariërs hebben gestemd voor een motie die van holisme een 'cruciaal concept' maakt inzake de EU-relatie met Afghanistan en onze eigen Tweede Kamer heeft verklaard zich te verheugen over de 'holistische beperking' van de onveiligheid in 'ons mandaatgebied'.

De NAVO is misschien nog wel het meest door de holistische geest gegrepen: die heeft een Geallieerd Commando voor Transformatie opgericht, dat ook in eventuele missies ná Afghanistan streeft naar een 'holistische benadering voor operationele planningen door militaire reacties te integreren in een bredere, collectieve totaalstrategie'. Het lijkt daar in Brussel de sociale academie wel.

Wie holisme zegt, zegt New Age. New en fris dus? Welnee, eerder ouwe koek. Weet u nog, de jaren zestig? Bewustzijnsverruiming, terug naar de natuur, de diepere lagen in jezelf vinden en vooral: *make love,*

not war. Weg met het kille, rationalistische westerse denken in tegenstellingen en scheidingen. Weg met 'of-of'. De zaken bekijken vanuit de 'heelheid van de schepping', dát is je ware!

Oppervlakkig beschouwd lijkt het holisme het toppunt van verdraagzaamheid. Alles kan en mag, als het maar past in het grote geheel. Maar wie beter kijkt, ziet dat holisme eigenlijk dwingelandij is. De 'holistische benadering' houdt niet op bij het knus samenkruipen van een paar elementjes in Afghanistan. Er zit een streng geloof achter, namelijk dat álles op de wereld in wezen gelijk is en dat wie dat niet ziet, het verkeerd ziet. Die is nog niet verlicht, of leeft nog in lagere sferen, of stelt zich niet open. In feite denken holisten dus langs dezelfde lijnen als streng gereformeerden en islamitische fundamentalisten.

Honderden scholen in Afghanistan moesten de laatste maanden de deuren sluiten onder druk van de Taliban. 'Wie zijn gezondheid in deze wereld en in het hiernamaals liefheeft, gaat niet naar de scholen die gefinancierd worden door de goddelozen,' dreigden de Taliban

du Jour'

in een brief aan ouders en scholieren in de Afghaanse stad Lashkargah. De verketterde 'goddelozen' zijn wij. De Afghanen hebben een andere visie op de heelheid van de schepping dan holisten, zoveel is duidelijk. Maar holisten schuiven die Afghaanse visie op de werkelijkheid opzij. En als islam-deskundigen ons uitleggen dat onze aardigheid in Uruzgan zal worden gezien als zwakte en dat zwakken volgens de islam het verdienen te worden overwonnen, vegen ze dat óók van tafel.

De Afghanen zijn één met ons en dat ze dat zelf niet zien, is omdat ze niet goed kijken. Nog niet, tenminste. In het holisme is alles een kwestie van tijd, dat is nog een peiler onder het holisme. De mens evolueert en weet en begrijpt nu meer dan tweeduizend jaar geleden. Binnenkort zijn we zover ontwikkeld, dat we rijp zijn om het Tijdperk van Aquarius te betreden, waarin de mensheid zich spiritueler, gevoeliger en vreedzamer, kortom, holistischer dan ooit zal tonen.

Ook Afghanen, ja. Die maken net zo goed als holisten deel uit van de schepping en ook hún evolutie naar

Aquarius is onafwendbaar. Vroeger of later zullen de Afghanen zien dat onze hulpvaardigheid hun respect verdient. Dan zullen we hun *hearts and minds* veroverd hebben en houden ze op met scholen plat te branden.

Wat holisten niet willen zien, is dat je holisme nergens anders tegenkomt dan bij ons. Holisme is een westerse modegril. Ach, zoals alle modewinden zal ook het holisme ophouden te waaien. Het zal wegevolueren tot een nieuw *Concept du Jour*, dat is het karma van holisten. En dat ú er nog even mee naar Afghanistan moet, is úw karma.

'Ons' Uruzgan vol yin en yang: hier en daar hoor ik gelukkig nog dissidente geluiden. Tijdens een congres onlangs in Den Haag over de holistische overwinning van de Afghaanse harten en geesten bleef een Nederlandse militair zich koppig tegen het gejuich over holisme verzetten. 'Het enige goede holisme is alcoholisme,' hoorde ik 'm mompelen na iedere vorige spreker. Hij rook de borrel-na-afloop, denk ik.

(Zie ook 'De Keerzijde van het holisme', Reender Kranenburg, *Skepsis*, 1992.)

BERICHT UIT AFRIKA